

Dansk som andetsprog A – GIF, februar 2019

1. Identitet og formål**1.1. Identitet**

Kernen i faget dansk som andetsprog er dansk sprog og litteratur. Faget henvender sig til voksne kursister, der har et andet aktivt modersmål end dansk. Kursisternes sprog er i stadig udvikling, og faget styrker og understøtter denne andetsprogsprogression hen imod målsproget dansk samt skaber sproglig bevidsthed og forståelse for samspillet mellem sprog og kultur.

Faget beskæftiger sig med viden og kundskab om og undersøgelse af dansksprogede tekster i en national og global virkelighed. Gennem undersøgelse og produktion af dansksprogede tekster, med udgangspunkt i et udvidet tekstbegreb, forbindes sprog, kultur, historie, æstetik og kommunikation til en konkret virkelighed. Gennem tekstlæsningen bringes oplevelse, analyse og fortolkning i samspil. I den produktive dimension af faget udvikles kursistens udtryksfærdighed, præcision, genre- og formidlingsbevidsthed. Det er karakteristisk, at de tekstanalytiske aktiviteter indgår i et tæt samspil i både den receptive og den produktive dimension af faget. Faget beskæftiger sig med sprogtilegnelse og tekstanalytiske aktiviteter i et tæt samspil med tekstproduktion, og modersmålet inddrages aktivt i arbejdet.

1.2. Formål

Dansk som andetsprog tjener på en gang et dannelsesmæssigt og et studieforberedende formål. I arbejdet med afdækning af ældre og nyere teksters betydning udvikles kursisternes kritisk-analytiske sans og perspektiv på verden og dem selv. Kombinationen af et sprogligt, litterært og mediemæssigt perspektiv bidrager til at udvide kursisternes dannelseshorisont og styrke deres evne til at håndtere og forholde sig kritisk til informationer. Centralt står arbejdet med kursisternes udtryksfærdighed med fokus på et sikkert sprogligt udtryk og formidlingsbevidsthed. Sikker udtryksfærdighed og kritisk-analytisk sans fremmer kursistens muligheder for som medborger at orientere sig og handle i et moderne, demokratisk, digitaliseret og globalt orienteret samfund.

2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1. Faglige mål**

Kursisterne skal kunne:

Sprogfærdighed

- forstå forholdsvis komplekse mundtlige danske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner i forskellige stillejer
- udtrykke sig flydende og spontant med formidlingsbevidsthed i præsentation, samtale og diskussion på nuanceret og velstruktureret mundtligt dansk om en bred vifte af almene og faglige emner med høj grad af grammatisk korrekthed og med evne til selvkorrektion
- læse og forstå komplekse tekster på dansk i forskellige genrer og stillejer
- skrive nuancerede og velstrukturerede tekster på dansk med høj grad af grammatisk korrekthed, beherskelse af grundlæggende skriftsproglige normer samt formidlingsbevidsthed.

Sprog, tekst og kultur

- analysere og vurdere dansk sprog grammatisk og stilistisk med anvendelse af relevant danskfaglig terminologi
- redegøre for indhold, argumentation og sproglige særtræk i dansksprogede tekster
- analysere og fortolke fiktive og ikke-fiktive nyere og ældre tekster med anvendelse af danskfaglig terminologi og metode
- analysere og vurdere teksters kommunikative betydning
- perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster kulturelt, samfundsmæssigt og litteraturhistorisk
- navigere og udvælge og forholde sig kritisk og analytisk til information i alle medier
- anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler med et fagligt formål
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

2.2. Kernestof

Gennem kernestoffet skal kursisterne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber. Kernestoffet består af primært dansksprogede tekster eventuelt suppleret med tekster på kursisternes modersmålsprog. Kernestoffet behandles i et sprogligt, litterært og mediemæssigt perspektiv, som skønmæssigt vægtes 2:1:1. De tre perspektiver indgår i et tæt samspil i undervisningen, herunder i de enkelte forløb.

Inden for de tre perspektiver arbejdes der med mindst fire værker med historisk og genremæssig spredning, hvor dokumentarfilm skal være repræsenteret. Mindst et af værkerne skal have tilknytning til et forløb, der fortrinsvis har et litterært perspektiv. Værklæsningen giver mulighed for fordybelse i en afgrænset tekst.

Sproglige perspektiver

Her undersøges med en sproganalytisk tilgang et genremæssigt varieret udvalg af teksttyper, herunder litterære tekster, medietekster og argumenterende tekster.

Her arbejdes metodisk med:

- sproglig analyse, fortolkning og vurdering
- retorisk analyse, herunder analyse af kommunikationssituationen, appelformer og argumentation
- produktivt og reflektivt arbejde med kursisternes udtryksfærdighed i dansk, herunder mindst to forløb med særligt fokus på skriftlighed.

Litterære perspektiver

Her undersøges med en litteraturanalytisk tilgang et historisk og genremæssigt varieret udvalg af primært skønlitterære tekster. Teksterne består af dansksprogede tekster suppleret med verdenslitteratur i oversættelse. Fokus er på historisk, æstetisk og tematisk læsning, herunder med vægt på teksternes betydning og funktion i samtiden og i eftertiden.

Her indgår:

- et historisk genremæssigt varieret udvalg af tekster fra 1870 til i dag, herunder fra de seneste fem år
- tekster fra romantik og realisme
- fra dansk litteraturs kanon læses mindst én folkevis samt mindst én tekst af hver af forfatterne: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg.

Her arbejdes metodisk med:

- litteraturanalyse og -fortolkning
- anvendelse af relevante litterære metoder
- litteratur-, kultur-, og bevidsthedshistoriske perspektiveringer
- tekster gennem kreative arbejdsprocesser.

Mediemæssige perspektiver

Her undersøges med en medieanalytisk tilgang et genremæssigt varieret udvalg af tekster, herunder nyhedsformidling, dokumentartekster, visuelle udtryksformer og tekster fra sociale medier.

Her arbejdes metodisk med:

- kommunikationsanalyse
- medieanalyse og -fortolkning, herunder basale filmiske virkemidler
- analyse og vurdering af mediers brug i sociale, kulturelle og historiske sammenhænge
- produktivt arbejde med medieudtryk i sociale sammenhænge.

2.3. Supplerende stof

Kursisterne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof skal perspektivere og uddybe kernestoffet.

2.4 Omfang

Det forventede omfang af fagligt stof er normalt svarende til 1200-1400 sider.

3. Tilrettelæggelse

3.1. Didaktiske principper

Undervisningen skal tage udgangspunkt i et fagligt niveau svarende til AVU dansk og dsa niveau D.

Undervisningen bygger på emnearbejde, der veksler mellem fri association, gerne på modersmålet, specifikt ordarbejde, belysning af emnet gennem læsning og skrivning i forskellige genrer og sproglig efterbearbejdning. Emnerne skal være meningsfulde for kursisterne, og tekstlæsning og tekstarbejde danner grundlag for sproglig analyse, samtale og tekstproduktion, der så vidt muligt indgår i en meningsfuld kommunikationssituation. Der arbejdes både i dybden og på tværs af det litterære, det sproglige og det mediemæssige perspektiv. Arbejdet med de tre perspektiver skal give kursisterne mulighed for at integrere en systematisk sprogtilegnelse og ny viden om danskfaglige emner og genrer.

Undervisningen skal skabe rum for kreativ anvendelse af sproget til hypotesedannelse, afprøvning og sproglig konsolidering. I arbejdet skal kursisterne opleve en stilladsering af arbejdet, der både sikrer sproglig og faglig udvikling og fordybelse. Arbejdet skal endvidere udvikle kursisternes personlige stemme og stil.

En del af undervisningen skal give kursisterne bevidsthed om forskellige traditioner for lærings- og videnstilegnelse som forberedelse til et selvstændigt og modent uddannelses- og karrierevalg.

3.2. Arbejdsformer

Arbejdet med den undersøgende, dybdegående og perspektiverende tekstanalyse står centralt i faget og skal give mulighed for både den enkelte kursists egne fortolkningsperspektiver og klassesamtalen som rum for dialog og diskussion. De fire færdigheder lytte, tale, læse og skrive integreres i den daglige undervisning såvel som i de enkelte forløb. Under læsningen vejledes kursisterne i hensigtsmæssige læsestrategier.

Arbejdet med kursisternes udtryksfærdighed kan veksle mellem fri associerende og eksperimenterende skrivning, systematisk genreskrivning, stilladserende øvelser, fællesskrivning og multimodal tekstproduktion. Kursisterne trænes i at give og modtage respons på egne og andres arbejde med henblik på sproglig og genre-mæssige erkendelse og konkret forbedring af den kommunikative kompetence. Som en del af de enkelte forløb udarbejder kursisterne individuelt eller i grupper konkrete produkter.

Udadvendte aktiviteter integreres i undervisningen. Enten som bidrag via sociale medier, bidrag til den offentlige debat eller ture med danskfagligt indhold.

3.3. It

Dansk som andetsprog bidrager til kursisternes digitale dannelse ved i den daglige undervisning at arbejde med digitale analyseobjekter og internettet som vidensressource og digitalt fællesskab. Det receptive og produktive arbejde med tekster i digitale fællesskaber lærer kursisterne at forholde sig kritisk-analytisk, ansvarligt og reflekteret til de digitale medier og deres anvendelsesmuligheder. Gennem udarbejdelsen af skriftlige, mundtlige og multimodale produkter lærer kursisterne at anvende it i faglige sammenhænge. Kursisternes arbejde med at udvikle og reflektere over egen digitale identitet fremmer mulighederne for som medborger at orientere sig og handle i et moderne, demokratisk, digitaliseret og globalt orienteret dansk samfund.

3.4. Samspil med andre fag

På GIF tilgodeses det faglige samspil i det omfang, som tilrettelæggelsen muliggør.

4. Evaluering

4.1. Løbende evaluering

Evaluering gennemføres undervejs i undervisningsforløbet med henblik på at give lærer og kursist viden om kursistens faglige udvikling og videre fokus. I arbejdet med kursistens udtryksfærdigheder anvendes en række evalueringsformer, herunder:

- skriftlig vejledning med portfolio
- processkrivning og respons på skriftligt arbejde, herunder genaflevering og kursistrespons respons på mundtlige oplæg
- mindre skriftlige prøver.

4.2. Prøveformer

Der afholdes en centralt stillet skriftlig prøve og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve

Grundlaget for den skriftlige prøve er et centralt stillet opgavesæt. Prøvens varighed er fem timer.

Den mundtlige prøve

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter pr. eksaminand, og der gives ca. 60 minutters forberedelsestid.

Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, vælges af eksaminator og skal i al væsentlighed tilsammen dække de faglige mål, kernestoffet og det supplerende stof. Opgaverne fordeles skønsmæssigt i forholdet 2:1:1 over sproglige, litterære og mediemæssige perspektiver.

Den enkelte opgave må anvendes højst tre gange på samme hold.

Opgaven har udgangspunkt i et undervisningsforløb samt enten et sprogligt, litterært eller mediemæssigt perspektiv eventuelt med inddragelse af et andet perspektiv. Opgaven består af en eller flere tekster samt instrukser, der angiver, hvordan eksaminanden skal arbejde med teksterne. Teksternes samlede omfang må ikke overskride fem normalsider á 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum) eller 12 minutters afspillet tekst. Såvel kendte som ukendte tekster kan indgå, men mindst én tekst skal være ukendt. Opgaven skal tage udgangspunkt i det ukendte prøvemateriale.

Eksaminanden indleder med et mundtligt oplæg på 8-10 minutter. Eksaminationen former sig videre som en faglig samtale om den trukne opgave.

4.3. Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1.

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på eksaminandens færdighed i:

- skriftlig fremstilling, formidlingsbevidsthed og sprogfærdighed
- at besvare den stillede opgave
- relevant anvendelse af danskfaglig viden og metode.

Ved den mundtlige prøve lægges der vægt på eksaminandens færdighed i:

- mundtlig fremstilling og sprogfærdighed
- at besvare den stillede opgave
- relevant anvendelse af danskfaglig viden og metode.

Ved begge prøver gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse af eksaminandens præstation.

Engelsk B – GIF, februar 2019

1. Identitet og formål**1.1 Identitet**

Faget engelsk beskæftiger sig med engelsk sprog, engelsksprogede tekster og litteratur, engelsksprogede kulturer, samfund, historie og globale forhold. Faget tager udgangspunkt i et udvidet tekstbegreb og omfatter anvendelse af engelsk i skrift og tale foruden en viden om fagets stofområder.

1.2 Formål

Det er formålet med undervisningen, at kursisterne gennem arbejdet med engelsk opnår evne til at forstå og anvende det engelske sprog, således at de kan orientere sig og agere i en globaliseret og digitaliseret verden. Det er derudover formålet, at kursisterne opnår viden og kundskaber om britiske og amerikanske samfundsforhold og kulturer. Viden om kultur skaber grundlag for, at kursisterne kan kommunikere på tværs af kulturelle grænser i almene såvel som faglige sammenhænge. Undervisningen i fagets forskellige discipliner bidrager samlet set til at udvikle kursisternes generelle studie- og karrierekompetence.

2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål**

Kursisterne skal kunne:

Sprogfærdighed

- forstå mundtlige engelske tekster og samtaler af en vis længde om almene og faglige emner
- udtrykke sig sammenhængende og forholdsvis flydende, herunder formulere egne synspunkter, i præsentation, samtale og diskussion på engelsk om almene og faglige emner med en relativ høj grad af grammatisk korrekthed
- læse og forstå skrevne tekster på engelsk i forskellige genrer af en vis længde om almene og faglige emner
- skrive klare, detaljerede og sammenhængende tekster på engelsk med forskellige formål om almene og faglige emner med en relativ høj grad af grammatisk korrekthed.

Sprog, tekst og kultur

- kunne gøre rede for indhold og synspunkter i forskellige typer engelske tekster
- analysere og fortolke tekster med anvendelse af faglig terminologi og grundlæggende faglig metode
- perspektivere den enkelte tekst i forhold til samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge
- analysere og perspektivere aktuelle forhold i Storbritannien og USA med anvendelse af grundlæggende engelskfaglig viden om historiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold
- anvende viden fra faget, herunder hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, i almene og faglige sammenhænge
- orientere sig i et engelsksproget stof, herunder udøve kildekritik og dokumentere brugen af forskellige informationskilder
- anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler.

2.2. Kernestof

Gennem kernestoffet skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber.

Kernestoffet er:

- det engelske sprogs grammatik, ortografi og tegnsætning
- udtale og ordforråd
- kommunikationsstrategier, standardsprog og variation
- det engelske sprog anvendt mundtligt som globalt lingua franca
- et genremæssigt varieret udvalg af nyere fiktive og ikke-fiktive tekster
- tekstanalytiske begreber og grundlæggende metoder til analyse af fiktive og ikke-fiktive tekster
- væsentlige kulturelle og samfundsmæssige forhold i Storbritannien og USA.

Kernestoffet udgøres af autentiske, ubearbejdede engelsksprogede tekster, der med få undtagelser skal tage udgangspunkt i eller kunne sættes i forbindelse med fagets kulturområder.

2.3 Supplerende stof

Kursisterne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet.

Det supplerende stof perspektiverer kernestoffet og udvider kursisternes faglige og flerfaglige horisont ved at inddrage eksempler fra deres egen verden.

Det supplerende stof kan være alle teksttyper samt stamme fra ikke-engelsksprogede regioner. Stof på engelsk fra andre fagområder kan også indgå som supplerende stof.

2.4. Omfang

Det forventede omfang af fagligt stof er normalt svarende til 300-500 sider.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i et fagligt niveau, der er opnået efter mindst fire års formel engelskundervisning, og som indebærer en beherskelse af engelsk svarende til et afsluttet G-niveau.

Arbejdet med sprog, tekst og kultur integreres, således at kursisterne oplever en klar sammenhæng mellem fagets discipliner. Arbejdet med de sproglige aspekter sker ud fra et funktionelt sprogsyn og med udgangspunkt i de grammatiske emner, der bedst fremmer udviklingen af kursisternes sprogfærdighed. For at styrke sammenhængen mellem kursisternes viden om og anvendelse af grammatik tilrettelægges grammatikundervisningen med didaktisk variation, så der veksles mellem at inddrage et grammatisk fokus i tekstlæsningen og at arbejde særskilt med grammatik, begge med vægt på grammatiske strukturer i kontekst. Arbejdet med tekster og kultur tilrettelægges, så det fremmer kursisternes evne til at læse og fortolke tekster.

Den faglige progression skal have kursisternes egen sprogproduktion i centrum samt have en anvendelsesorienteret tilgang til sprog og indhold, herunder inddrage aktuelle emner, som er relevante for kursistgruppens almindelse og livspraksis.

3.2 Arbejdsformer

Arbejdet med faget organiseres fortrinsvis i emner. Der skal indgå mindst 4 emner med udgangspunkt i fagets kernestof og i det supplerende stof. Et emne sammensættes med et omfang af tekster, der giver mulighed for at kombinere og variere intensive og ekstensive tekstlæsningsstilgange og understøtter faglig fordybelse. Gennem emnearbejdet skal kursisterne opnå erfaringer med sproget og fagets anvendelse, der kan give dem forståelse for egne karrierespektiver og mulige uddannelsesvalg, hvor engelsk spiller en rolle.

Arbejdsformer og metoder skal passe til de faglige mål, og det skriftlige og mundtlige arbejde skal varieres ved at anvende en bred vifte af afleveringstyper og præsentationsformer med forskellige formål, så kursisterne udvikler en nuanceret og fleksibel udtryksfærdighed i både skrift og tale.

Arbejdet med fagets skriftlige side, herunder afleveringsopgaver, skal tilrettelægges i en progression, der understøtter det mundtlige tekst- og emnearbejde såvel som sprogtilegnelsen. Derigennem skal kursisterne udvikle evnen til at beherske det engelske sprog i en fri skriftlig fremstilling og til skriftligt at udtrykke sig klart og sammenhængende på engelsk med relativ høj grad af grammatisk korrekthed.

Kursisterne trænes i at revidere selvproducerede tekster på basis af feedback. I undervisningen arbejdes med både skriveprocessen, herunder forskellige hensigtsmæssige skrivestrategier, og det færdige produkt og dets kvaliteter. Feedback på skriftligt arbejde skal give klare anvisninger på, hvordan kursisten kan forbedre sig.

3.3 It

Kursisternes forståelse af digitale mediers mulige bidrag til deres faglige læring skal udvikles, så de kan foretage aktive og kritiske valg af brug af it til at støtte sprogtilegnelsen og evnen til at udtrykke sig klart og nuanceret på korrekt engelsk. Kursisternes evne til at søge, sortere og udvælge samt formidle relevant fagligt materiale med kritisk bevidsthed skal udvikles. Kursisterne skal opnå viden om digitale mediers betydning for kommunikation, så de kan indgå ansvarligt, kritisk og etisk bevidst i globale og digitale fællesskaber.

3.4 Samspil med andre fag

Et samspil med fag i den valgte fagpakke er et led i opfyldelsen af de faglige mål. Fagsamarbejder tilrettelægges så de bygger på anvendelse af kursisternes voksende mundtlige og skriftlige sprogfærdighed og engelskfaglige viden, og den mundtlige og skriftlige sprogfærdighed kan i dette samspil styrkes ved, at kursisterne tilegner sig og formidler dele af det faglige stof på engelsk. Der samarbejdes med dansk om fælles fagbegreber for analyse af sprog og tekster. Fagsamarbejder bidrager således til kursisternes generelle forståelse af sprogets og fagets anvendelse og til at modne deres uddannelsesvalg. Derudover bidrager samspillet til at skabe mulighed for anvendelse af engelsk som arbejdssprog i mundtlige lingua franca situationer.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Med udgangspunkt i de faglige mål skal der ved indgangsniveauet og i årets løb foretages evaluering i form af screening eller andre individuelle test for at fastslå den enkelte kursists niveau og progression i mundtlige og skriftlige færdigheder. Kursisternes viden, kundskaber og færdigheder i relation til fagets stofområder evalueres løbende i emnearbejdet.

I evalueringen af det skriftlige arbejde veksles mellem forskellige former for evaluering af det færdige produkt og en procesorienteret evaluering. Den løbende evaluering kan både have en mundtlig og en skriftlig form.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en centralt stillet skriftlig prøve og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve

Grundlaget for den skriftlige prøve er et centralt stillet opgavesæt.

Prøvens varighed er fem timer.

Den mundtlige prøve

Prøven tager udgangspunkt i et autentisk, ubearbejdet materiale, der tematisk er tilknyttet et studeret emne. De emner, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen dække de faglige mål og kernestoffet. Prøvematerialet skal bestå af én eller flere tekster samt korte instrukser på engelsk, der angiver, hvordan eksaminanden skal arbejde med teksterne. Teksterne i prøvematerialet skal have et samlet omfang på to til tre normalsider eller seks til ni minutters afspillet tekst eller en kombination. Såvel kendte som ukendte tekster kan indgå, men mindst én tekst skal være ukendt. Omfanget skal tage hensyn til materialets sværhedsgrad og sikre, at de faglige mål kan bedømmes. En normalside er for prosa 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum), for lyrik og drama 30 linjer, for elektronisk mediemateriale tre minutter.

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter. Der gives ca. 60 minutters forberedelsestid. Eksaminationen indledes af eksaminanden med en mundtlig præsentation på ca. otte minutter og former sig derefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator. Eksaminanden skal kunne redegøre for, hvilke kilder der eventuelt har været anvendt i forberedelsestiden.

Det samme ukendte prøvemateriale må anvendes højst tre gange på samme hold.

4.3. Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1.

Ved *den skriftlige prøve* lægges der vægt på, at eksaminanden

- giver en detaljeret samt sammenhængende fremstilling
- behersker engelsk skriftsprog med relativ høj grad af grammatisk korrekthed
- viser tekstforståelse og anvender fagets analytiske begreber
- demonstrerer viden om grammatiske strukturer
- anvender faglige hjælpemidler samt dokumenterer eventuel brug af kilder.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af den samlede besvarelse.

Ved *den mundtlige prøve* lægges der vægt på, at eksaminanden

- behersker et sammenhængende og forholdsvis flydende engelsk med relativ høj grad af grammatisk korrekthed
- giver en klart sammenhængende præsentation
- analyserer, fortolker og perspektiverer prøvematerialet med anvendelse af fagets analytiske begreber og metoder
- anvender den viden, der er opnået i arbejdet med det studerede emne.

Der lægges i bedømmelsen vægt på, at eksaminanden kan indgå i uddybende samtale om præsentationen.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af den samlede præstation.

Historie B – GIF, februar 2019

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Historie er et humanistisk og samfundsvidenskabeligt fag. Historie B beskæftiger sig med, hvorledes mennesker har levet og har organiseret sig i det danske samfund i de seneste ca. 150 år.

Fagets genstandsfelt er udviklingen i de politiske, økonomiske, sociale og kulturelle forhold i Danmark med udblik til europæisk historie.

1.2 Formål

Historieundervisningens opgave er at udvikle kursisternes omverdensforståelse og bidrage til deres almene studieforberedelse. Kursisterne opnår viden om og indsigt i det moderne danske samfunds historie, værdier og tilværelsestolkninger, således at de får mulighed for at forstå, hvordan samfundet fungerer, og hvorledes tilværelsen opfattes og leves i Danmark.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Kursisterne skal kunne:

- redegøre for centrale udviklingslinjer i Danmarks historie fra ca. 1850 til i dag
- redegøre for Danmarks placering internationalt
- opnå indsigt i det danske demokratis opbygning og dokumentere forståelse for demokratiets grundlæggende værdier og politiske kulturer
- beskrive forskellige sociale grupperingers levevilkår og tilværelsestolkninger i Danmark i det 20. århundrede og i starten af det 21. århundrede
- reflektere over sammenhænge mellem levevilkår og mentalitet
- reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende
- forholde sig kritisk og dokumenterende til forskellige fortolkninger af fortid
- anvende en analytisk/metodisk tilgang til forskelligartet historisk materiale
- opnå færdighed i mundtlig og skriftlig fremstilling af historiske problemstillinger.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

Ca. 1850-1914:

- demokrati og demokratiseringsprocesser i Danmark
- industrialiseringen
- nationalstat og national identitet.

1914-1989:

- forandringer i Danmarks erhvervsstruktur
- velfærdsstaten
- livsvilkår og tilværelsestolkninger.

1989 til i dag:

- Danmark og den europæiske integration
- Danmarks internationale placering
- nye grænser og nye konflikter.

2.3 Supplerende stof

Kursisterne vil ikke være i stand til at opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof i historie for tosprogede, herunder samspil med andre fag, skal perspektivere og uddybe kernestoffet.

Det supplerende stof vælges, så følgende emner berøres:

- historieformidling
- arbejdsmarkedet.

2.4 Omfang

Det forventede omfang af fagligt stof er normalt svarende til 200-300 sider.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen vægtes, så 20-30 timers uddannelsestid bruges på perioden før 1914. Under arbejdet med kernestof og supplerende stof skal der anvendes forskellige typer af materiale, herunder forskellige mediers udtryksformer. Den politiske udvikling i Danmark og demokratiets udvikling integreres i arbejdet med kernestoffet, hvor det er relevant. Undervisningen tilrettelægges med progression i valg af problemstillinger, så kursisternes muligheder for at arbejde på det analytiske niveau tilgodeses.

3.2 Arbejdsformer

Der anvendes forskellige arbejdsformer. Valget af arbejdsformer skal tage højde for kursisternes medbragte sociale og studiemæssige kompetencer og forberede kursisterne på de krav, der stilles i det danske uddannelsessystem.

Gruppearbejde og projektorienteret undervisning skal benyttes i rimeligt omfang for at udvikle kursisterne samarbejdsevner og den mundtlige dialog. Endvidere gøres brug af undervisningsdifferentiering.

Herudover skal arbejdsformerne sikre, at kursisterne trænes i mundtlig og skriftlig fremstilling.

Skriveøvelser skal løbende inddrages i undervisningen.

Som en del af undervisningen udarbejder kursisterne en historieopgave (5-7 sider) inden for eller i forlængelse af det hidtil gennemgåede stof. Opgaven skal give kursisten mulighed for på dansk skriftligt at formulere sig om en historisk problemstilling samt muliggøre en fordybelse i et afgrænset område. Arbejdet med opgaven skal bygge videre på deres erfaringer fra danskopgaven og har et omfang af 12-15 timers uddannelsestid.

Kursisten indkredser under vejledning selv emne, relevante materialer og problemstillinger, der godkendes af læreren. I arbejdet med historieopgaven skal der lægges vægt på:

- kursisternes evne til kritisk og reflekteret at finde, udvælge, anvende og vurdere forskelligartet materiale
- faglig opgaveskrivning herunder anvendelse af citater, henvisninger, figurer illustrationer m.v.
- fagets begreber og metoder.

Udadvendte aktiviteter, som ekskursioner, feltarbejde, samarbejde med museer, m.m., skal være repræsenteret i undervisningen.

3.3 It

It inddrages i undervisningen i forbindelse med informationssøgning, bearbejdning af data og præsentation af materiale. I forbindelse med informationssøgning på internettet skal kursisterne trænes i at anvende en metodisk-kritisk tilgang i forhold til både indhold og forskellige former for formidling.

3.4 Samspil med andre fag

Fagets faglige mål styrkes i samspillet med andre fag. Ved GIF-forløb finder dette sted gennem to forløb i samspil med dansk, jf. bilag 5, med eksempler på sammenhæng mellem historisk virkelighed og litterære samt andre kulturelle udtryksformer.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Der foretages en løbende evaluering af kursisternes faglige niveau for at give både lærer og kursist en viden om det faglige standpunkt samt mulige faglige områder, der skal arbejdes med.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve.

Eksaminanden trækker en opgave bestående af et kendt tema med tilhørende ukendt bilagsmateriale med et omfang på tre til fem normalsider à 2400 enheder (antal anslag inklusiv mellemrum). Hver opgave skal i videst mulig omfang indeholde forskelligartet materiale, som fx tekst og billedmateriale. Ved anvendelse af elektronisk mediemateriale som en del af bilagsmaterialet svarer fire til syv minutters afspilning til en normalside. Temaet skal have relation til det læste stof. Det ukendte bilagsmateriale sendes til censor forud for prøven.

Herudover udleveres et spørgsmål i relation til historieopgaven, jf. pkt. 3.1.

Eksaminationstiden er 30 minutter, og der gives 3 timers forberedelse.

Eksaminanderne kan vælge at forberede sig til prøven i grupper på maksimalt 3 personer.

På baggrund af den trukne opgave og de i undervisningen behandlede materialer skal kursisten opstille og diskutere en eller flere faglige problemstillinger.

Eksaminationen indledes med eksaminandens præsentation og former sig derefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator. De sidste 5 minutter bruges på diskussion af spørgsmålet til historieopgaven.

4.3 Bedømmelseskriterier

Ved bedømmelsen lægges der vægt på, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som angivet under pkt. 2.1.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

UDKAST

Historie C – GIF, februar 2019

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Historie er et humanistisk og samfundsvidenskabeligt fag. Historie C beskæftiger sig med, hvorledes mennesker har levet og har organiseret sig i det danske samfund efter ca. 1900.

Fagets genstandsfelt er udviklingen i de politiske, økonomiske, sociale og kulturelle forhold i Danmark.

1.2 Formål

Historieundervisningens opgave er at udvikle kursisters omverdensforståelse og bidrage til deres almene studieforberedelse. Kursisterne opnår viden om og indsigt i det moderne danske samfunds historie, værdier og tilværelsestolkninger, så de får mulighed for at forstå, hvordan samfundet fungerer, og hvorledes tilværelsen opfattes og leves i Danmark.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Kursisterne skal kunne:

- redegøre for centrale udviklingslinjer i Danmarks historie efter ca. 1900
- redegøre for det danske demokratis opbygning og diskutere demokratiets grundlæggende værdier og politiske kulturer
- beskrive forskellige sociale grupperingers levevilkår og tilværelsestolkninger i Danmark i det 20. århundrede og i starten af det 21. århundrede
- forholde sig kritisk til forskellige fortolkninger af fortid
- opnå færdighed i at arbejde med forskellige former for historisk materiale
- opnå færdighed i mundtlig og skriftlig fremstilling af historiske problemstillinger
- indplacere temaerne fra undervisningen i en kronologisk sammenhæng.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- forandringer i Danmarks erhvervsstruktur
- demokrati og demokratiseringsprocesser i Danmark
- Danmark i EU/en globaliseret verden
- nationalstat og national identitet
- velfærdsstaten
- livsvilkår og tilværelsestolkninger.

2.3 Supplerende stof

Kursisterne vil ikke være i stand til at opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof i historie for tosprogede, herunder samspil med andre fag, skal perspektivere og uddybe kernestoffet.

Det supplerende stof vælges, så følgende emner berøres:

- det danske arbejdsmarked
- historieformidling.

2.4 Omfang

Det forventede omfang af fagligt stof er normalt svarende til 100-150 sider.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Under arbejdet med kernestof og supplerende stof skal der anvendes forskellige typer af materiale, herunder forskellige mediers udtryksformer. Undervisningen tilrettelægges med progression i valg af problemstillinger således, at kursisters muligheder for at arbejde på såvel det redegørende som det analytiske niveau tilgodeses.

Kursisterne skal undervejs trænes i at formulere og besvare historiske problemstillinger, samt i projektarbejde.

3.2 Arbejdsformer

Der anvendes forskellige arbejdsformer. Valget af arbejdsformer skal tage højde for kursisternes medbragte sociale og studiemæssige kompetencer og forberede kursisterne på de krav, der stilles i det danske uddannelsessystem. Endvidere gøres brug af undervisningsdifferentiering.

Udadvendte aktiviteter, som ekskursioner, feltarbejde, samarbejde med museer, m.m., skal være repræsenteret i undervisningen.

I forbindelse med den sidste del af undervisningstiden (ca. 6 timer), udarbejder kursisterne individuelt eller i grupper på maksimalt tre personer et projekt på baggrund af et materialesæt, tildelt ved lodtrækning under tilstedeværelse af en repræsentant for institutionens ledelse.

Materialesættene skal have et omfang på 4-6 normalsider à 2400 enheder (antal anslag inklusiv mellemrum) og have relation til ét af de gennemførte undervisningsforløb. Materialesættene skal indeholde forskelligartet materiale.

Materialesættene tilsammen i al væsentlighed dækker de faglige mål og sikrer en spredning i tid og geografi.

Materialesættene må gå igen 3 gange.

Kursisten skal individuelt eller i grupper selv formulere faglige problemstillinger og på baggrund heraf udarbejde et skriftligt produkt med et omfang på 3-5 sider, hvor de undersøgte problemstillinger og besvarelserne herpå fremgår.

I forbindelse med projektet skal kursisterne finde og kritisk udvælge supplerende relevant historisk materiale og behandle materialet metodisk-kritisk.

Kursisterne modtager undervejs vejledning fra læreren. Der skal i forbindelse med vejledningen være opmærksomhed på, at der ikke må ske en vurdering eller bedømmelse af væsentlige dele af kursisternes projekt.

Projekterne afleveres forud for sidste skoledag

3.3 It

It inddrages i undervisningen i forbindelse med informationssøgning og præsentation af materiale. I forbindelse med informationssøgning på internettet skal kursisterne trænes i at anvende en metodisk-kritisk tilgang i forhold til både indhold og forskellige former for formidling.

3.4 Samspil med andre fag

Fagets faglige mål styrkes i samspillet med andre fag. Ved GIF-forløb finder dette sted gennem et forløb i samspil med dansk, jf. bilag 5, med eksempler på sammenhæng mellem historisk virkelighed og litterære samt andre kulturelle udtryksformer.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Der foretages en løbende evaluering af kursisternes faglige niveau for at give både lærer og kursist en viden om det faglige standpunkt samt mulige faglige områder, der skal arbejdes med.

4.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve på baggrund af eksaminandens projekt, jf. 3.2.

Eksaminanden trækker en opgave bestående af to til tre spørgsmål til det udarbejdede projekt og det trukne materialesæt.

Eksaminationstiden er ca. 24 minutter pr. eksaminand. Der gives ca. 24 minutters forberedelsestid.

Brug af internet er ikke tilladt.

Før prøven sender skolen et eksemplar af projekterne til censor.

Eksaminator fremsender sammen med projekterne forslag til, hvilke problemstillinger eksaminanden skal uddybe i forlængelse af projektet.

Det afsluttende projekt er forinden prøven ikke rettet og kommenteret af eksaminator.

Eksaminationen tager udgangspunkt i eksaminandens præsentation af projektet med inddragelse af de udleverede spørgsmål og former sig derefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator.

4.3 Bedømmelseskriterier

Ved bedømmelsen lægges der vægt på, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som angivet under pkt. 2.1.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.